

Motion till riksdagen

1989/90:Sf289

av Gustav Persson och Anita Modin (båda s)

Tjänster från riks försäkringsverket till försäkringskassorna

● Omfördelning av personal från central administrationsnivå till regional och lokal nivå är ett led i strävandena att förlägga utredningar och beslut m.m. så nära människorna som möjligt. Samtidigt är det ett viktigt led i decentraliseringssträvandena att sprida arbeten över hela landet.

Skolöverstyrelsen, socialstyrelsen och polisstyrelsen har bl.a. i detta syfte minskat sin personal och fört över arbetsuppgifter ut i landet. Polisstyrelsen har exempelvis centralt reducerat sin personal med 400 personer (från 900 till 500 personer), som flyttats ut i landet.

Arbetsmarknadsstyrelsen har beslutat att i första hand förstärka arbetsförmedlingarna genom nedbantning av AMS kansli. Denna verksamhet har pågått sedan 1984. Ca 25 % av löneleden och ca 200 personer har hittills överförs från centrala kansliet och fördelats ut på arbetsförmedlingarna i de län som har de största belastningarna. Denna omfördelning ser arbetsmarknadsverket som ett led i att förbättra resurserna på arbetsförmedlingarna och därigenom bli effektivare samtidigt som de arbetslösa kan ges bättre stöd att finna nya arbeten.

Även i andra centrala myndigheter pågår överföring av personalresurser från central nivå till lokala enheter.

Riksförsäkringsverket borde på samma sätt som exempelvis arbetsmarknadsstyrelsen, skolöverstyrelsen och socialstyrelsen ges i uppdrag att omdisponera sin personal.

Dimensioneringen av RFV:s personal har gjorts under den tid då vårt socialförsäkringssystem byggdes upp och då stora arbetsuppgifter helt naturligt blev lagda på den centrala myndigheten. Många av verkets arbetsuppgifter har nu överförts till försäkringskassorna ute i landet. En nedbantning av den centrala personalstyrkan borde därför vara möjlig. Samtidigt bör man pröva om ytterligare arbetsuppgifter kan föras över till försäkringskassorna.

På samma sätt som för tidigare berörda ämbetsverk bör personal och löne-medel kunna överflyttas från riksförsäkringsverket till försäkringskassorna, som därigenom skulle få en välbehövlig förstärkning utan att samhällskostnaderna ökar.

Riksförsäkringsverket borde därför åläggas att avsevärt reducera sin personal och att överföra denna som förstärkning till försäkringskassorna.

Ansvarsfördelningen mellan RFV och försäkringskassorna måste renod-

las så att RFV har tillsyn och uppföljning och att ärendehandläggning inom socialförsäkringen decentraliseras till försäkringskassorna.

I enlighet med regeringens skrivelse 1984/85:202 Den offentliga sektorns förnyelse bör riksförsäkringsverket åläggas att minska detaljstyrningen av försäkringskassorna. I stället bör målstyrning och uppföljning tillämpas. Detta skapar större effektivitet samtidigt som det medför minskat personalbehov hos den centrala myndigheten. Som exempel kan nämnas att försäkringskassorna under 1987 mottog ca 1 000 skrivelser från riksförsäkringsverket. Det innebär ungefär 80 skrivelser i månaden eller fyra skrivelser varje arbetsdag. Av dessa skrivelser berör ungefär hälften administrativa frågor. Förutom de personalresurser detta kräver på riksförsäkringsverket, medför det också en ökad administrativ belastning för försäkringskassorna.

För några år sedan visade en undersökning att en enda skrivelse från en central myndighet, som bedömdes vara av mindre värde för verksamheten på det lokala planet, för besvarande krävde en arbetsinsats motsvarande ca 100 årsarbete.

Vidare bör riksförsäkringsverkets delade ansvar ses över. Enligt nuvarande bestämmelser skall verket både leda socialförsäkringen och samtidigt utöva tillsyn och inneha partsrollen i socialförsäkringsmål. Ett sådant förhållande stämmer inte överens med regeringens riktlinjer om tydliga och klara gränser när det gäller ansvarsfördelningen mellan riksförsäkringsverket och försäkringskassorna.

Finansministerns direktiv inför anslagsframställningen 1988/89 framhöll just behovet av att pröva befintliga regelsystem och se över den egna löpande verksamheten.

Mot denna bakgrund är det av stor vikt att olika delar av riksförsäkringsverkets nuvarande verksamhet prövas. Det gäller exempelvis informations- och utbildningsverksamheten, som borde kunna överföras till försäkringskassorna.

Andra områden som bör prövas är fondförvaltningen, tillsynsverksamhetens omfattning och behovet av en ombudsenhet inom verket.

I samband med översynsarbetet bör man också kunna pröva en avlösning av yrkesskadeförsäkringen, som avsevärt skulle minska de administrativa kostnaderna. Riksrevisionsverket har nyligen påtalat de långa handläggningstiderna för verkets handläggning av yrkesskadeförsäkringen.

Vidare är det viktigt – för att uppnå en rationell hantering av socialförsäkringen – att man får en kundstyrd ADB-verksamhet. En omprövning av organisationsformerna och huvudmannaskapet blir därvid nödvändig.

En allmän strävan bör vara att minska RFV till en betydligt mindre central myndighet, precis som sker med andra centrala myndigheter. RFV:s främsta uppgifter bör vara att öva tillsyn över försäkringskassorna och utvärdera socialförsäkringens verksamhet.

Däremot bör försäkringskassorna självständigt klara administrationen. Erfarenheten visar att om denna verksamhet leds från centralt håll genererar det en rad skrivelser och skriftväxlingar som inte förbättrar verksamheten utan tvärtom minskar effektiviteten och snabbheten i handläggningen samtidigt som det skapar mer behov av personal på det centrala, regionala och lokala planet.

Vidare bör försäkringskassornas centralkontor åläggas att i större omfattning än nu öva tillsyn och fortlöpande utvärdera verksamheten vid lokalkontoren. Detta skulle i sin tur minska behovet av personal på den stora tillsyns-avdelning som för närvarande finns på RFV. Dessutom kan en sådan regional utvärdering bli av högre kvalitet än när den sker från centralt håll. RFV:s tillsyn skulle då kunna bli av mer övergripande karaktär.

Försäkringskassoförbundet och försäkringskassorna bör i detta sammanhang beredas tillfälle att inkomma med förslag om hur de administrativa lösningarna skall utformas för att uppnå effektiviseringar och resursbesparingar.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om överförande av tjänster och lönedel m.m. från riks-försäkringsverket till försäkringskassorna.

Stockholm den 23 januari 1990

Gustav Persson (s)

Anita Modin (s)